

Minna Mäkinen
Tohtorikoulutettava
Jyväskylän yliopisto, Historian ja etnologian laitos/etnologia
minna.k.makinen@jyu.fi, 044-277 6808

Abstrakti VI Kansatieteen päiville Turkuun

”Kunnallinen” kulttuuriperintö

Otsikon antaman viitteen mukaisesti etsin esitelmässäni kulttuuriperintöä tavallisesti hallinnollisena järjestelynä määritellyn kunnallisen instituution suunnalta. Tarkastelun kohteena ei ole kunnallishallinnollinen organisaatio sinänsä, vaan ”kunnallinen identiteettimatriisi” tai merkitysjärjestelmä, joka osaltaan rakentaa kuntalaisuutta ja kuntalaisen suhdetta kotikuntaansa. Millaisia kulttuurisia ”eväitä” kunta palvelujen tuottajana, hallinnollisina toimina, maantieteellisesti rajautuneena alueena sekä erityisesti koettuna paikkana tarjoaa kuntalaisille asuinpaikkaan samaistumisen ja sitoutumisen lähtökohdiksi?

Lähestyn kunnallista kulttuuriperintöä kuntaliitoksiin liittyvän keskustelun kautta. Anssi Paasi kirjoittaa, että kuntalaiset ovat kiinnittyneinä kotikuntaansa erilaisin sidoksien, jotka jäsentävät kunnan asukkaiden elämää muodostaen yhden niistä kehyksistä, joiden varassa ihminen sijoittuu yhteiskuntaan sekä kulttuuriseen ympäristöön. Kuntaliitoksessa kehys muuttuu, syntyy uusia hallinnollisia, maantieteellisiä ja mentaalaisia rajanvetoja. Kuntaliitos on sellainen prosessi, joka tekee kuntalaiset tietoisemmiksi omasta kunnastaan. Syntyy puhetta kokemuksista, mielikuvista ja tunteista, joita kunnassa eläminen ja asuminen tuovat mukanaan. Se, miten olemme jossain paikassa, rakentuu suurelta osin omien elämäkokemusten sekä paikan menneisyyden muovaamana. Siten esimerkiksi kotikunnan muisti – historia ja perinteet – tarjoavat materiaalia paikkaan sitoutumisen prosessiin. Mistä kotikunnan muisti sitten koostuu? Mitä tallennetaan museoon kunnasta, joka on liittynyt toiseen kuntaan? Mitä sisältää kunnallinen kulttuuriperintö?

Empiirisen lähtökohdan esitelmälle antavat kaksi keskisuomalaista liitostapausta: Säynätsalon ja Jyväskylän vuonna 1993 toteutettu kuntaliitos sekä vuonna 2006 päätetty ja 2009 toteutettu Korpilahden ja Jyväskylän liitos. Tarkastelen liitoksia Säynätsalon ja Korpilahden näkökulmista. Säynätsalon tapaus ja siihen liittyvä aineisto kuvaa liitokseen sopeutumisen prosessia ja Korpilahden tapauksen aineisto ihmisten mielipiteitä ja ajatuksia päätöksenteon hetkellä.

Esitelmä perustuu tekeillä olevaan etnologian alan väitöskirjaani *Kuntaliitos kotiseudulla, etnologinen tutkimus paikallisuudesta ja jatkuvuuden luomisesta kuntarajojen muuttuessa*, jossa tarkastelen sitä, millainen muutostekijä kuntaliitos on kuntalaisen arjessa ja erityisesti käsityksissä omasta kotikunnastaan.